

Albánci může o mešitě přemýšlet ve vězení

Muhamed Gutiqi sice pomohl rozkrýt a usvědčit drogový gang, kterému šéfoval, před sedmiletým žalářem ho to ale neuchránilo

SPOLUPRACUJÍCÍ. Muhamed Gutiqi (na snímku vlevo) díky spolupráci vyvázl jen se sedmiletým trestem. Foto: Deník/Jaroslav Perdoch

JAROSLAV PERDOCH

Ostrava – Zřejmě nejnámější Albánci u nás – Muhamed Gutiqi –, který mimo jiné proslul záměrem vybudovat v Moravskoslezském kraji mešitu, stráví kvůli drogovým zločinům sedm let ve vězení. S definitivní platností o tom tento týden rozhodl Vrchní soud v Ol-

mouci, který zamítl Gutiqiho odvolání proti listopadovému verdiktu Krajského soudu v Ostravě. Ten uznal Gutiqiho vinným ze závažných drogových zločinů. Albánci šéfoval dobře organizované mezinárodní skupině, která na Ostravsku a v okolí prodala heroin za miliony korun. Hrozilo mu deset až osmnáct let žaláře.

Během vyšetřování však získal status spolupracujícího obviněného, který mu nakonec vynesl „pouze“ sedm let. Gutiqi pomohl policii s objasněním případu a usvědčením dalších lidí.

Komplicové

Před vrchním soudem stálo i dalších šest obžalovaných, včetně Gutiqiho manželky. Ta měla drogu ředit a dále předávat. Také u ní odvolací senát potvrdil původní sedmiletý trest. S odvoláním neuspěli ani dva hlavní Gutiqiho komplicové, kterým soud vyměřil po jedenácti letech vězení. Další cizinec odešel se třemi lety. U dvou obžalovaných, kteří původně dostali čtyři a tři roky, vrchní soud verdikt zrušil. „Je zapotřebí, aby soud znovu vše vyhodnotil a zabýval se otázkou možného začlenění obžalovaných do organizované skupiny působící ve více státech,“ uvedl mluvčí olomouckého vrchního soudu

Vladimír Lichnovský. Poslední ze členů skupiny – Čech, který propůjčil svůj byt, v němž se heroin ředil a míchal – vyvázl s podmínkou. U něj verdikt již dříve nabyt právní moci.

Gang

Gang v letech 2011 až 2013 dovažoval do Moravskoslezského kraje heroin. Hlavou skupiny byl Gutiqi, jehož rukama prošlo více než tři kilogramy heroinu. Společně s krajany organizoval převozy heroinu ze Švýcarska a Polska. Do Moravskoslezského kraje ho dovažovali najatí kurýři. Spolu s heroinem k nám směřovaly i zásilky obsahující látku určenou k jeho ředění. Gutiqi někdy kurýry sám doprovázel. Jednoho z nich svým autem převezl do Polska. Koupěný heroin pak jeho krajan propašoval zpět do České republiky na svém těle. Po návratu od něj Gutiqi drogu převzal. Jako odměnu mu dal patnáct tisíc ko-

run a deset gramů heroinu. Gang se později ocitl v hledáčku elitních detektivů. Ti nasadili policejního agenta, kterému nic netušící dealeri heroin prodali.

Měsíc po propuštění

Na dráhu zločinu se Gutiqi vydal v roce 2011 bezprostředně poté, co byl propuštěn z vězení. V něm si jako člen heroinového gangu odpykal více než pětiletý trest. Z vězení vyšel 9. srpna 2011. Vzápětí zamířil do skryšle, v níž měl z dřívější doby schováno několik desítek gramů heroinu. O několik týdnů později rozjel další heroinové kšefty.

Přítěžující okolnosti

A právě rychlý návrat k drogovým obchodům byl jedním z důvodů, proč nyní olomoucký vrchní soud zamítl Gutiqiho odvolání proti sedmiletému vězení. Albánci nepomohlo ani zdůrazňování zásluh na

usvědčení gangu. „To, že se krátce po předchozím propuštění z vězení znovu zapojil do trestné činnosti, sehrálo při rozhodování svou roli,“ řekl Lichnovský. Gutiqi se také snažil přesvědčit soud, aby byl shovívavý k jeho manželce, za kterou orodoval. Ani zde ale neuspěl. Proti verdiktu již není odvolání.

Mešita

Gutiqi patří k nejnámějším Albáncům v České republice. V Moravskoslezském kraji žije více než dvacet let. Proslul zejména svými velkolepými plány na vybudování mešity v Orlové. Nakonec zůstalo jen u slov. Gutiqi tvrdil, že projekt bude financován Islámským svazem sídlícím v Saúdské Arábii. Saúdskoarabské velvyslanectví ale uvedlo, že taková organizace neexistuje. Proto orlovská radnice, která původně proti mešitě neměla žádnější námitky, od případné podpory ustoupila.

Seriál o novém občanském zákoníku

Rubrika je společným projektem Deníku a internetové právní poradny Právní linka

PETR KAUSTA. Autor je advokát z advokátní kanceláře Kausta & Zientková & partneři.

SLOVO PRÁVNÍKA...

Nový občanský zákoník tradičně zakotvuje jeden z nejdůležitějších principů, kterým je ochrana osobnosti. Oproti staré úpravě se počet ustanovení v této oblasti výrazně rozrostl, neboť se jedná o stále aktuálnější problematiku, kterou je potřeba vzhledem ke změně společenských poměrů 21. století aktualizovat a přizpůsobovat. Rozšiřuje se ochrana jména člověka, které se mohou domáhat i jeho blízcí. Zákon šel ještě dál, když postavil naroven ochrany jména také ochranu pseudonymu za podmínky, že vejde ve známost (postačí např. v určité skupině osob). Výslovně je také stanovena možnost nárokovat si náhradu majetkové škody, pokud někdo svolil na určitou dobu k použití např. fotografií, přičemž toto svolení je posléze odvoláno, aniž to odůvodňuje podstatná změna okolností nebo jiný rozumný důvod. Rozšířeny byly tzv. zákonné licence, tedy případy, za kterých je v přiměřeném rozsahu možno prolomit ochranu osobnosti. Svolení tak není třeba, pokud se podobizna nebo zvukový záznam nebo videozáznam pořídí v případě, kdy někdo veřejně vystoupí v záležitosti veřejného zájmu (např. jako v uvedeném příkladu). Problematika ochrany osobnosti má velký význam a v souvislosti s účinností nového občanského zákoníku lze očekávat také zvýšený počet žalob, ve kterých se poškození budou dovolávat svého práva.

Kde právní úpravu ochrany osobnosti naleznete?
• § 77 – 90 v části první, hlavě druhé, dílu druhém zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Ochrana osobnosti – ochrana podoby, zákonné licence, bulvár

PŘÍBĚH ZE ŽIVOTA

Karel Malina je čilý pán, který se rád zajímá o záležitosti veřejného dění. Na úřední desce se dozvěděl, že se brzy bude konat veřejné projednání návrhu nového územního plánu jeho obce, na kterém on, jako bývalý zaměstnanec výboru pro ochranu životního prostředí, nesměl chybět. Nový územní plán podstatně

změní krajinný ráz menšího parčíku, na kterém se do budoucna chystají stavět nové rodinné domy tak, že z hektarového parčíku zůstane ani metr čtvereční zeleně. Veřejného projednání se pan Malina zúčastnil jako veřejnost a průběh projednání, na kterém vystupoval i jeho bývalý nadřízený (dnes zastupitel obce), si zaznamenal

na diktafon. Jakmile si diktafonu všiml jeden z dalších zastupitelů obce, vyzval pana Malinu, aby upustil od pořizování jakýchkoli záznamů, neboť si obec nepřeje, aby byly nahrávky uveřejněny na internetu. Malina, neznalý práva, výzvy uposlechl, hlavou mu však vrtaly pochybnosti. S prosbou o radu, jak tuto situaci propříštit vyřešit, se obrátil na internetovou právní poradnu: www.pravnilinka.cz

RADA PRO PANA MALINU

- Pan Malina má zákonný nárok pořizovat si zvukové i obrazové záznamy, neboť se jedná o jednu z tzv. zákonných licencí, které opravňují tyto záznamy jak pořizovat, tak i rozšiřovat (§ 88 odst. 2 OZ).
- Souhlasu k nahrávání diktafonem tedy není třeba, vystoupí-li někdo veřejně v záležitosti veřejného zájmu (typicky jednání zastupitelstva obce).

SLOVNÍK PRÁVNÍCH POJMŮ

- ◆ Pseudonym – jedná se o přezdívkou, krycí nebo umělecké jméno, které člověk může pro určitý obor své činnosti nebo i pro soukromý styk přijmout.
- ◆ Zákonná licence – případy, kdy zákon k pořízení podobizny, zvukového nebo obrazového záznamu nevyžaduje svolení dotčené osoby.

OCHRANA OSOBNOSTI V NOVÉM OBČANSKÉM ZÁKONÍKU

Která osobnostní práva zákon chrání?

● Občanský zákon v § 81 například uvádí osobnosti práva, která požívají ochrany. Jde zejména o život, zdraví, právo žít v příznivém životním prostředí, vážnost, čest, soukromí a projevy osobní povahy.

Ochrana jména a pseudonymu

● Osobní jméno (myšleno jméno, příjmení i rodné příjmení) sice nepatří mezi osobnosti práva, nicméně i přesto má zákon stanoví poměrně širokou ochranu. Člověk, který byl dotčen zpochybnutím svého práva ke jménu nebo který utrpěl újmu pro neoprávněný zásah do tohoto práva (nejčastěji neoprávněným užitím jména – např. cizí osoba posílá výhrůžné dopisy jménem poškozeného), se může domáhat, aby bylo upuštěno od těchto zásahů nebo aby byl odstraněn jeho následek. Jako obecný prostředek ochrany svých práv se poškozená osoba může domáhat náhrady nemajetkové újmy (např. omluvou nebo penězi, případně obojí). Za jistých okolností má tato práva také manžel, potomek, předek nebo partner poškozeného (např. je-li na dlouhodobě zahraniční cestě, nezvěstný, nesvéprávný). Nové je v občanském zákoníku upravena také ochrana pseudo-

nymu (která byla v menší míře obsažena v autorském zákonu). Vejde-li platí, že svolí-li někdo (ať už v širší veřejnosti nebo jen v okruhu zainteresované skupiny), požívá stejné ochrany jako jméno.

Ochrana podoby člověka

● Primárně se vychází z premisy, že zachytit jakýmkoli způsobem podobu člověka tak, aby podle zobrazení bylo možné určit jeho totožnost, je možné jen s jeho souhlasem (například fotografií, videonahrávkou). Stejně tak rozšiřovat podobu člověka je možné pouze s jeho souhlasem. Dále platí, že svolí-li někdo k zobrazení své podoby za okolností, z nichž je zřejmé, že bude šířeno, platí, že svoluje i k jeho rozmožování a rozšiřování obvyklým způsobem, jak je vzhledem k okolnostem možné důvodně předpokládat. Poskytnutý souhlas lze kdykoli odvolat. Činí-li se tak, aniž by pro to byl rozumný důvod nebo to neodůvodňuje podstatná změna okolností, má oprávněný právo domáhat se náhrady majetkové škody (náhrada nemajetkové škody je vyloučena).

Kdy není svolení třeba (tzv. zákonné licence)

- Svolení není třeba, pokud se podobizna pořídí nebo použije:
 - a) k výkonu nebo ochraně jiných

práv nebo právem chráněných zájmů jiných osob
b) k úřednickým účelům (fotka na občanském průkazu)
c) k vědeckému účelu nebo d) pro tiskové, rozhlasové, televizní nebo obdobné zpravodajství.

Zákonný důvod k zásahu do soukromí jiného nebo k použití jeho podobizny, nesmí být využit nepřiměřeným způsobem v rozporu oprávněnými zájmy člověka.

Nároky poškozené osoby

● Nový občanský zákoník stanovuje obecné způsoby ochrany práv, když stanoví právo domáhat se náhrady majetkové škody nebo nemajetkové újmy. Vedle toho má poškozený také právo domáhat se toho, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek. Nové zákon upravuje také možnost požadovat za neoprávněné nakládání s podobiznou, audio- nebo videozáznamem dvojnásobek odměny obvyklé za udělení souhlasu s takovým nakládáním (přičemž soud tento rozsah může i zvýšit), pokud došlo k bezdůvodnému obohacení.

Bulvární periodika

● Zvláštní úpravu k OZ obsahuje např. tiskový zákon (zákon č. 46/2000 Sb.), který k ochraně poškozeného poskytuje dva nástroje. Jde o situaci, kdy např. v bulvár-

ním časopise je uvedeno skutkové tvrzení, které se dotýká cti, důstojnosti nebo dobré pověsti. V takovém případě má poškozená osoba právo požadovat na vydavatele uveřejnění odpovědi (zejména tvrzení nepravdivá, zkrslující nebo neúplná, nikoli však hodnotící soudy), které uvede situaci na pravou míru. Druhý případ se týká tzv. práva na dodatečné sdělení, kdy v periodiku bylo uvedeno sdělení, které ztotožňuje osobu, proti níž je vedeno ještě neskončené přestupkové nebo trestní řízení. Poškozená osoba má právo na dodatečné sdělení, ve kterém se bude domáhat zejména uveřejnění informace, že ve věci nebylo prozatím vydáno rozhodnutí nebo že rozhodnutí je doposud nepravomocné (chrání se tím tzv. presumpce nevinny). Odpovědnost vydavatele za obsah tisku je objektivní, existuje tedy

bez ohledu na zavinění. Neodpovídá však za pravdivost údajů v reklamě či inzerci.

DOPORUČENÍ Z PRAXE

Nový občanský zákoník upravuje také právo právnické osoby (typicky spolku nebo obchodní společnosti) domáhat se ochrany osobnosti, souvisí-li neoprávněný zásah do osobnosti člověka s činností této právnické osoby. Může se jednat o případ, kdy člen spolku na ochranu zvířat byl živě ošacen v místním tisku, že se doma dopouští týrání na zvířatech. Spolek se však může za života poškozeného bránit pouze jeho jménem a s jeho souhlasem. Po smrti poškozeného může spolek uplatnit právo na ochranu osobnosti bez dalšího.

NEZAPOMEŇTE

- ◆ Způsob a výše náhrady nemajetkové újmy musí být určeny tak, aby byly odčiněny i okolnosti zvláštního zřetele hodné (úmyslné způsobení újmy, leť, pohrůžky, zneužití závislosti poškozeného atd.). Odčinění nemajetkové újmy může spočívat např. v omluvě nebo náhradě v penězích.
- ◆ Souhlas s pořízením vaší podobizny může být dán i tím, že před fotografem zapožijete. Nevyžaduje se tedy žádná písemná forma souhlasu. Stejně tak odvolání souhlasu postačí ústní formou.
- ◆ Osoby veřejně známé (herci, zpěváci, politici) požívají menší míru ochrany osobnosti, neboť zde má také svoji roli právo veřejnosti na informace (např. pokud je politik propagátorem a členem spolku pro zachování tradičních hodnot rodiny, nemůže se dovolávat ochrany proti uveřejnění fotografie, na kterém je zachyceno, jak si s milenkou užívá na pláži v zahraničí).
- ◆ Ochrana osobnosti člověka je chráněna taky po jeho smrti (včetně vyfocení zemřelého a šíření jeho tzv. posmrtné masky).